

Johanna Tuukkanen

LL, anesthesiologian erikoislääkäri
EMBA, Ylilääkäri
Sosiaali- ja terveystyö
Jyväskylän kaupunki

Lääkärijohtaja ja katu-uskottavuus



Tero Takalo-Eskola

”Teetkö sinä enää oikeita töitä ollenkaan” tai ”mitä sinä oikeastaan teet”? Nämä kollegoiden esittämät kysymykset ovat varmasti tuttuja jokaiselle johtamistyötä tekeväälle lääkärielle. Ja hyvin kummallisia monien muiden toimialojen johtajien mielestä. Eivätkö lääkärit pidä esimies- ja johtamistyötä työnä ollenkaan vai eivätkö he arvosta sitä lainkaan?

Ehkäpä kysymys ei olekaan ensisijaisesti suhtautumisesta johtamistyöhön, vaan osoitus siitä, kuinka paljon lääkärit arvostavat omaa työtään ja pitävät sitä merkityksellisenä ja palkitsevana. Lääkäriys ei ole pelkkä ammatti, vaan se on monelle koko elämää määrittävä identiteetti. Useimpien kollegojen mielestä potilastyö on ensiarvoista kaikkien muiden työtehtävien rinnalla eikä mielenkiintoa riitä muuhun. Paitsi ehkä silloin, kun hallinnon toimien koetaan häiritsevän omaa sujuvaa arkea. Lääkäriin, joka ei tee kliinistä työtä, on edelleen vaikea säilyttää katu-uskottavuutensa kollegojen silmissä.

Potilaiden kannalta on varmasti hyvä, että heitä hoitavat lääkärit ovat innostuneita omasta työstään, haluavat keskittyä siihen eivätkä tunne vetoa johtamisen tai esimiestyön turhauttaville sivupoluille. Lisääntyvän ja jatkuvasti muuttuvan tiedon maailmassa näin on hyvä. Pysyäkseen kehityksen vauhdissa mukana kliinikon on ylläpidettävä ja päivitettävä jatkuvasti osamistaan, mikä vaatii aikaa ja energiaa.

Isompi ongelma on se, että lääkärit tuntevat keskimäärin huonosti oman organisaationsa toimintatapoja, päätöksen teon mekanismeja ja johtamisen osa-alueita. Johtaminen saatetaan käsittää pelkkänä hallintotyönä, mikä on vain pieni osa vähänkin isomman kokonaisuuden johtamisesta. Lääkärijohtajaa auttaisi, jos kollegat ymmärtäisivät paremmin, mitä hänen työhönsä kuuluu. Se voisi mahdollistaa myös paremman taustatuen. Nyt lääkärijohtaja jää usein yksin. Viimeistään silloin,

kun hän riisuu lääkärintakkinsa ja jättää kliinisen työn, kollegat kääntävät selkensä. ”Ei tuo voi ymmärtää mitään meidän arjesta, kun se ei enää tee kliinistä työtä”. Viis siitä, kuinka monta sataa päivystysvuoroa ja kuinka monta vuotta potilastyötä johtajalla on takanaan. Ne kaikki on poispyyhitty sinä hetkenä, kun ”oikea” työ jää taakse.

Mitä hyötyä siitä voisi olla, että kollegat tietäisivät, mitä oman organisaation lääkärijohtajat ja muut esimiesasemassa olevat kollegat tekevät ja millaisin reunaehdoin? Isoissa kunnallisissa organisaatioissa tai kuntayhtymissä lähes kaikki esimiehet joutuvat toimimaan puun ja kuoren välissä oman liikkumavaran jäädessä äärimmäisen pieneksi. Ylin virkamiesjohtoksin on poliittisten luottamushenkilöiden tiukassa ohjauksessa. Päätöksen teon hetkellä tarjolla on usein vain huonoja ja vielä huonompia vaihtoehtoja. Yhteisen tilannekuvan ja -ymmärryksen jakaminen helpottaisi samaan maaliin pelaamista, mistä todennäköisesti hyötyisivät niin lääkärikunta kuin koko organisaatio.

Pientä klinikkaa voi yleensä johtaa kliinisen työn ohella. Ison toimintayksikön johtaminen on sen sijaan kokopäivätoiminen, vaativa työ, jota ei voi tehdä menestyksellisesti muun työn ohella. Kliinisestä työstä luopuminen on vaikea prosessi useimmille johtamis- tai esimiestyöhön siirtyville lääkäreille.

Kymmenen vuoden jälkeen kaipaavat vieläkin anestesia-lääkäriin työtä. Potilaita ja leikkaussalin arkea, tiimejä, joissa parhaimmillaan jokainen tietää paikkansa ja loistaa roolissaan. Ja pohdin, mikä ihmeen mielenhäiriö sai minut luopumaan unelmatyöstäni. Mutta mitä suurempi johdettava

» Lääkärijohtajaa auttaisi, jos kollegat ymmärtäisivät paremmin, mitä hänen työhönsä kuuluu.

kokonaisuus on, sitä vaikeampaa näiden kahden vaativan elementin menestyksellinen yhdistäminen on. On johtamistyön aliarviointia, jos kuvittelee voivansa hoitaa johtamisen siinä sivussa täysipainoisen kliinisen työn rinnalla. Viime kädessä potilastyö menee aina edelle. Lääkärin rooliin on houkuttelevan helppoa paeta, jos täytyy valita puuduttavan kokouksen tai potilastyön välillä. Etukäteen ei voi aina tietää, milloin on se hetki, kun olisi pitänyt olla paikalla puolustamassa omaa näkemystään.

En kerjää ymmärrystä huonoa johtamista ja esimiestyötä kohtaan. Jokainen johtaja tekee virheitä ja huonoja ratkaisuja. Johtamistyössä on lopulta paljon yhtymäkohtia lääkärin työhön. Uusia tilanteita tulee eteen päivittäin eikä pitkä kokemuskaan aina auta löytämään täydellistä ratkaisua. Pääasia on, että virheistä opitaan. Johtaminen voi olla kokopäivätoiminen, oikea työ. Ja kyllä, lääkäri voi olla johtajana katu-uskottava. Lääkärin peruskoulutus ja kokemus antavat hyvät valmiudet erilaisiin johtamistehtäviin. On jokaisen lääkärin etu, että osa meistä innostuu johtamistyöstä. Vain sillä tavalla voimme varmistaa kollegakunnan äänen kuulumisen isoissa julkishallinnollisissa organisaatioissa.

PS. Käytän tarkoituksella edelleen esimies-termiä. Olen toiminut yli kaksikymmentä vuotta erilaisissa esimiestehtävissä enkä ole koskaan ajatellut termiä sukupuolittuneesti. Lisäksi esihenkilö tuntuu suuhuni teennäiseltä. Voin harkita siirtymästä käyttämään korvaavaa termiä siinä vaiheessa, kun joku keksii paremman eikä enää ole palomiehiä, lakimiehiä eikä muitakaan miehiä.

SELYn uusi valtuuskunta kokoontui ensimmäiseen sääntömääräiseen syyskokoukseen 8.12.2021 ja valitsi uudet puheenjohtajat sekä hallituksen jäsenet



Jukka Mattila



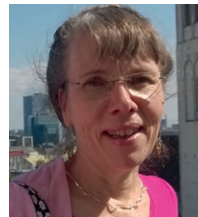
Sari Silventoinen

Valtuuskunnan puheenjohtajat kaudelle 2022–2024

Puheenjohtajana jatkaa Jukka Mattila Lahdesta
Varapuheenjohtajana aloittaa Sari Silventoinen Järvenpäästä.



Auli Juntumaa



Hannele Heine



Sirja Kaartinen

SELYn hallituksen puheenjohtajat vuodelle 2022

Puheenjohtaja Auli Juntumaa Tampereelta
Varapuheenjohtajat Hannele Heine Turusta ja Sirja Kaartinen Tampereelta.



Kristiina Golan



Jukka Harju



Kirsi Laasila



Anu Muraja-Murro



Jaana Pikkupeura



Heidi Pöyhönen

Hallituksen jäsenet vuodelle 2022

Kristiina Golan Järvenpäästä, Jukka Harju Espoosta, Kirsi Laasila Helsingistä, Anu Muraja-Murro Kuopiosta ja Jaana Pikkupeura Oulusta jatkavat.
Uusina hallitukseen valittiin Heidi Pöyhönen Turusta ja Suvi Marjasuo Espoosta.